

INDEX CAPITULORUM.

CAP. I. D e Institutione & origine Ecclesiarum Cathedralium, initio nascentis Ecclesie. pag. I	CAP. XVIII. De Pulpito Ecclesie Cathedralis. 181
CAP. II. An Ecclesie Cathedralis, eodem tempore quo Episcopatus, fundatae fuerint; an vero postea, & quando. 10	CAP. XIX. De fonte Baptismali Ecclesie Cathedralis. 195
CAP. III. Quis Cathedralis Ecclesias erigere possit. 23	CAP. XX. De Sacrificiis Ecclesie Cathedralis. 203
CAP. IV. An Ecclesie Cathedralis in quocumque loco erigi possint. 34	CAP. XXI. De Parochia Ecclesie Cathedralis. 210
CAP. V. De forma & structura Ecclesiarum Cathedralium. 43	CAP. XXII. De Capitulo sive Aula Capitulari Ecclesie Cathedralis. 225
CAP. VI. De causis erigendi novas Cathedralis. 61	CAP. XXIII. De Archivio Ecclesie Cathedralis. 230
CAP. VII. De causis Translationis Ecclesie Cathedralis. 70	CAP. XXIV. De Campanis Ecclesiarum Cathedralium, & earum Campanis. 235
CAP. VIII. De Unione Ecclesiarum Cathedralium. 76	CAP. XXV. De Confraternitatibus Ecclesiarum Cathedralium. 247
CAP. IX. De causis privandi Ecclesias Cathedralis sua Cathedralitate. 102	CAP. XXVI. De Cemeteriis Ecclesiarum Cathedralium. 271
CAP. X. De Variis dubiis, qua in erectione novarum Cathedralium offerri possunt. 110	CAP. XXVII. De Hospitalibus Ecclesiarum Cathedralium. 284
CAP. XI. De Variis dubiis, qua suboriri solent post novam Ecclesie Cathedralis erectionem. 121	CAP. XXVIII. De Seminariis Ecclesiarum Cathedralium. 293
CAP. XII. De Templo Ecclesie Cathedralis adificando. 125	CAP. XXIX. De Domibus seu Palatiis Episcoporum. 328
CAP. XIII. De reparatione seu renovatione Ecclesiarum Cathedralium. 129	CAP. XXX. De Ecclesiis Cathedralibus exemptis. 337
CAP. XIV. De Ecclesiis Cathedralibus secundum presentem statum. 136	CAP. XXXI. De Ecclesiis Cathedralibus Regularibus. 352
CAP. XV. De Variis nominibus Ecclesiarum Cathedralium. 146	CAP. XXXII. De Ecclesiis Cathedralibus Captivis in manibus Infidelium, sive ab Hostibus detentis. 358
CAP. XVI. De Cappellis Ecclesiarum Cathedralium. 156	CAP. XXXIII. De differentia & superioritate Ecclesiarum Cathedralium inter se. 367
CAP. XVII. De sepulchris Ecclesiarum Cathedralium. 169	CAP. XXXIV. De Dedicacione Ecclesiarum Cathedralium. 377
	CAP. XXXV. Et ultimum, ubi enumerantur omnes Ecclesie Cathedralis cuiuscumque gradus & conditionis totius Orbis. 386

NOI RIFORMATORI Dello Studio di Padova.

HAvendo veduto per la fede di revisione, & approvazione del P. Fr. Ant. Leoni Inquisitore nel Libro intitolato *Tractatus de Ecclesiis Cathedralibus, earumque privilegiis, & prerogativis*, Autore Michaeli Antonio Frances, non esservi cos' alcuna contro la santa Fede Cattolica, & parimenti per attestato del Segretario nostro niente contro Principi, e buoni costumi, concedendo licenza, che possi esser stampato, osservando gl'ordini in materia di stampe, e presentando le solite copie alle publiche Librarie di Venetia, e di Padova.

Dat. 22. Maggio 1697.

Afcanio Giustinian 2. Cav. Rifor.

Sebastiano Foscarini Cav. Proc. Rifor.

Agostino Cadaldini Segr.

TRA-

TRACTATUS DE CATHEDRALIBUS ECCLESIIS, Earumque Privilegiis & Prærogativis.

CAPUT I

De Institutione & Origine Ecclesiarum Cathedralium, initio nascentis Ecclesie genitarum.

SYM M A R I V M.

Christus qua de causa Apostolos nominavit, 1.
Ecclesia qua de causa in Unitate consistat, 2.6.
Ecclesie fundamenta ubi inceperunt, 3.4.
Adam Prophetæ fuit, 4.
Genesis c. 2. interpretatur de Ecclesia, 4.
Ecclesia post mortem Salvatoris ab Apostolis & Discipulis sedem accepit, 5.
Ecclesie radices in Cælo sunt, 6.
Ecclesiam per Apostolos venit Christus, 7.
Ideo sunt Episcopi effecti, 7.
S. Petrus Apostolici Ordinis caput, 8.
S. Petrus an solus à Christo fuerit Episcopus ordinatus, 9. 13.
& seqq.
S. Petrus, Joannem Episcopum ordinavit: hi vero duo Jacobum Zebedæum, 10.
Differentia in primitiva Ecclesia inter Presbyteros & Episcopos, 11.
Origo iurisdictionis Episcoporum, 11.
Promissio facta à Domino, S. Petro, Tu es Petrus: & quando confirmata fuit, 12.
Apostoli omnes parem cum S. Petro acceperunt potestatem, 13. 20.
Quare Christus Dominus dum viveret Ecclesiam per se non per Apostolos gubernaverit, 13.
An immediate à Christo Episcopalis ordo, & quando institutus, 14.
Sola S. Petri ordinatio fuit perpetua; cæterorum vero temporaria quatenus universalis, 15. 17.
Omnes Apostoli S. Petro fuerunt subiecti, 15. 17.
S. Petrus Episcopatus divisit: & quomodo, 16.
Divisio Ecclesiarum Cathedralium à Papa pendet, 16.
Episcopi in locum Apostolorum suscepti non successerunt universaliter, sed particulariter profuis Ecclesiis, 18. 20.
Episcopi pares esse in potestate cum Apostolis, quomodo intelligitur, 19.
Frances de Eccles. Cathedr.

Apostoli potestatem universalem non exercuerunt absque licentia S. Petri, 20.
Episcopi quando singulis Ecclesiis designati, 21.
Presbyteri, quando ceperunt Episcopos subiecti, 21. 22.
Presbyter idem erat ac Episcopus, 22.
Episcopi, maiores; Presbyteri minores vocabantur Sacerdotes, 23.
Eorum officia ex divina institutione fuerunt distincta, ibidem.
Dioceses quando assignate sunt, 24.
Ecclesie quomodo divisa fuerunt à principio, ibid.
Ecclesiarum divisio quare fuit introducta, 25.
Ecclesia Militans ad instar Triumphantis plantata, 26.
Ordo rerum quomodo desinitur, 27.
Ecclesia quare est uti Castrorum acies ordinata, 28.
Cathedralium institutio quam gloriosa fuerit, 29.
Episcopi positi in civitatibus ad tollendam idolorum memoriam, 30.
Episcopi loco Flamminum, & Archiflamminum positi, 30. 39.
Flamines qui fuerint, 31.
Unde dicti, 31.
Eorum officium; 31.
Sacerdotium, & Episcopatus, Flamminum dicebatur, 32.
Episcoporum & Flamminum similitudo, 33.
Cathedrales à Civitate denominantur, 33.
B. Petrus quo pacto Episcopatum gradus instituit, 34.
Ecclesia ritus Infidelium & festivitates, ipsis conversis, retinuit, ac causam eorum in melius convertit, & ad Christianum usum traduxit, ibid.
Ordinis Episcopalis divisio, 35.
Episcopi, & Archiepiscopi, Patriarchæ & Prælati ad formam Civitatis Republicæ instituti, 36.
Iuxta qualitatem Civitatum, 46.
In primitiva Ecclesia Episcopi tantum fuerunt, 37.
Episcopi collocati ubi antea erant Magistratus, 38.
Qua de causa id factum fuerit, 39. & seqq. 45.
Episcopi positi iuxta qualitatem Civitatum, 39. 46.
Ad tollendam memoriam idolorum & prophetarum sacrificiorum, 40. 42.
Exempla, 41.
Hic mos à Gentilibus desumptus, 42.
Ad imitationem item Cælestis Hierarchie, 43.
Episcopi ideo positi ut Ecclesia expediri modo gubernarentur, 44.

A Cesar-

134 Tertio Chorepiscopi non solum Vicarii erant Episcoporum, ut diximus; sed ad exemplum Septuaginta Seniorum instituebantur ex Concilio Neocæsariensi, c. 13. ubi ita statuitur: *Vicarii autem Episcoporum, quos Graeci Chorepiscopos vocant, constituti quidem sunt ad exemplum septuaginta Seniorum, sed tanquam Consecratos propter solitudinem & studium, quod in pauperes agunt, offerant, & honorabiles habeantur.* Quibus consonant Ancyranum Concilium cap. 13. ubi idem quoad etymologiam decernitur, prohibenturque insuper, & Diaconos ordinare, & Presbyteris aliquid sine Episcopi mandato præcipere, nec sine auctoritate litterarum ejus in unaquaque Parochia aliquid agere. Ex quibus satis superque deducitur, Chorepiscopos nunquam ex vi suæ institutionis Episcopos fuisse; cum expressè eis Presbyteros, & Diaconos ordinare, Virgines, Altaria, & Ecclesias consecrare, Christina consicere, in fronte Christinate signare prohibitum fuerit, in cap. quædam, 68. dist. quæ omnia Titularibus Episcopis de Ordinarii licentia permittuntur, ex Trident. *sess. 14. cap. 2. & de eo latius dicemus cap. 32. de Ecclesiis Cathedralibus captivis in manibus Infidelium, sive ab hostibus detentis.*

137 Nec inficiatur ex fundamento illo, quod Ordines minores, & Subdiaconatum conferrebant: quandoquidem si Episcopi fuissent, nulla major ratio erat quod hoc permitteretur, & cætera prohiberentur: imò hoc totum concludit pro nostra sententia, cum illa permisso satis demonstrat non ex vi Dignitatis, sed ex privilegio competere; exemplo Abbatum, quibus tale privilegium Ordines minores conferendi datum fuisse quoad *Lectoris officium in proprio Monasterio, probatur in c. Quoniam, 69. dist. cap. Cum contingat, de atat. & qualis. & de omnibus minoribus Ordinibus, quoad subditos non solum Monachos, verum in illis in quibus ordinariæ exercent Jurisdictionem: est tex. in c. Abbates, de privil. in 6. & de materia latissimè videndus Tamburinus de hère Abbatum, tom. 2. disput. 2. per totam, ubi fusè. Quare cum Subdiaconatus Ordo inter Minores connumeraretur, Subdiaconicæ uxorem ducere possent illo tempore, ex text. in can. erubescant, 32. dist. cap. Miramur, de ser. non ordin. cap. 1. de ordin. ab Episcop. qui venunt. Episcop. & probat Riccius, num. 7. nosque etiam latius tractabimus cap. 5. de forma & struct. Eccles. Cathedr. ex num. 50. sed quoad hoc ut minores Ordines Sacerdotes non Episcopi possint conferre ex delegatione Pontificis dubium non est, ex Barbof. in Pastor. part. 2. allegat. 3. num. 4. Tambur. supra præ, disput. 2. quæst. 1. numer. 3. imò & majores, probat Barbof. per tex. in c. Peruenit, 95. dist. in collect. ad text. in c. quædam, dist. 68. quam opinionem excepto Presbyteratu intelligunt plures, quos sequitur Tambur. q. 5. num. 2. q. 6. n. 3. Et ita hoc fundamento relicto respondent DD. superius citati.*

142 Quare jam patet causa quare isti Chorepiscopi fuerint ablati, eorumque Ordo reprobus tamquam pravus, & improba eorum institutio in c. Chorepiscopi, 68. dist. nam cum in Synodo Neocæsariensi decretum fuit, quod Christus Dominus duos Gradus tantum in Ecclesia instituit, Episcoporum videlicet, & Presbyterorum; & isti de primis non fuerint, secundi verò Ordinis officium despiciebant, ut voluit Barbof. in collect. ad text. in d. cap. Quædam, num. 5. & c. 68. dist. eorum ambitione crescente, suoque officio non contenti, audebant omnia Episcopalia munia exercere, merito eorum Ordo ab Ecclesia damnatus est: ex pluribus, quos sequitur idem Barbof. num. 7. Ex quibus patet eorum Ecclesiis nunquam fuisse Cathedralis, sed parochiales, cum in illis præpositi, loco fuerint Parochorum. Si verò totam materiam Chorepiscoporum optime, acutè, & eruditè discere cupias, consule Halier. in tract. de sacris ordinationibus, & cælestibus, tit. quæ Episcopi ordinant. art. 2. §. 4. numer. 23. pag. 594 cum seqq. ubi num. 30. differentiam constituit inter Chorepiscopos, & Coepiscopos, ex qua solvitur questio: ita ut S. Augustinus Coepiscopus fuerit Valerius:

vide ibi, usque ad num. 33. Jam ergo concludendum est; Ecclesiarum Cathedralium principium à B. Petro initium fuisse simul & ab Apostolis modo explicato, & quo Capite sequenti latius dicemus: quibus omnibus apprimè congruit, quod de Ecclesia Antiochena docet Emin. Cardinalis Baronius Anno Christi 43. numer. 13. pag. 339. dicens, Ecclesiam Antiochenam à Petro erectam, à Discipulis auctam, à Barnaba multiplicatam, à Pauli predicatione cumulatifimè secundatam, & Christianorum felicissimum nomen inchoatum.

CAPUT II.

An Ecclesiæ Cathedralis eodem tempore, quo Episcopatus, fundata fuerint, an verò postea? & quando.

SVM MARIVM.

Responsiones in promptu habere Eminentissimi Doctoris est, 1. De hère responderi in casu novo quando liceat, 2. Christiani semper in Ecclesia ad orandum convertunt, 3. & seqq. Domus Pudentis in urbe Roma à S. Petro Ecclesia facta, 4. Quando in Ecclesiarum erecta, & cur titulo Pastoris nuncietur, ibidem. Hispani primis temporibus Ecclesias edificabant, 5. Hiberni quo tempore Eadem receperunt, 6. Ecclesia B. Mariae del Pilar anno 39. Christi à S. Jacobo fundata, 7. In India Orientali S. Thomas Ecclesiam erexit, 8. Alia exempla illius temporis aliorum Apostolorum, 9. S. Petrus adhuc vivens Ecclesiam suo nomini habuit dedicatam, 10. Deipare & Apostolorum imagines adhuc viventes veneratas, ibidem. Item S. Joannis Evangelista, 11. Sanctissima item Virgo Casar Augusta Ecclesiam del Pilar habuit, 12. Collegialis hodie insignis à quo tempore, 13. Prima Ecclesia est B. Virginis dedicata, 14. Christiani ubique Tempa erigebant, 15. Loca ubi Christiani statim post Christi Passionem conveniebant, 16. Ex Templorum edificatione veritas Fidei probatur, 17. Domus Magnatum in Ecclesiis adificatas initio Christianitatis fuisse probatur, 18. Hæretici Ecclesias Christianorum & eorum ordinatum carpunt, 19. In Templum convenire, Christi & Apostolorum exemplo edocemur, 20. Ecclesia Christianorum, & Synagoga, an idem? ibidem. Tempa in primitiva Ecclesia ab inimicis destruebantur, 21. Ecclesias Catholicas habebant statim ac formam Congregationis habere cœperunt, 22. Primi Christiani in cryptis & aliis subterraneis locis Eucharistiam sumebant, & sacros conventus faciebant, 23. Primis temporibus publica non permittebantur Tempa, 24. Domus Apostolorum loco Templorum serviebant, 25. Ampliores Ecclesie quando edificatae, 26. Diocletianus Tempa destruxit, 27. Quo tempore, & quanto regnaverit, ibid. Ecclesia quo edificio adificabatur, & quando ampliores efflata, 28. Constantinus quo tempore licentiam adificandi Ecclesias concessit, 29. Exempla aliquorum, 30. & 32. S. Bravly Chronicon ex qua parte suspectum, 31. Templum B. Mariae del Pilar Casar Augusta quo tempore ampliatum, 32.

Tem-

Templa illustriora tempore Constantini, 33. Ecclesie alie erant sub potestate Episcopi, alii presidebant Presbyteri, 34. Apostoli quo tempore fidem disseminare cœperunt, 35. In qualibet Civitate Ecclesiam relinquebant, 36. & 96. Apostoli alterius Provinciam non intrabant Paulo excepto, 36. Ex Episcopo & Ecclesia, initio nascentis Ecclesie, non probatur illam fuisse Cathedralis, 37. Ecclesia prima à B. Petro Roma edificata, non fuit Cathedralis, 38. & de aliis, 40. Cathedra B. Petri tam Rome, quam Antiochia quando fuit erecta, 39. Ex antiquitate predicationis non rectè arguitur ad Primatum, 41. Nec ex antiquitate Fundationis, 42. Episcopi antiquiores Cathedralibus, 43. Episcopi Christus Dominus ordinavit, 44. B. Petrus à Christo Domino Episcopus ordinatus, 45. A. B. Petro omnium Episcoporum derivatur institutio, 46. Apostoli à B. Petro Episcopi ordinati, 47. 48. 50. 70. Qui fuerint primi, ibi & 70. S. Jacobus à quibus fuerint ordinatus Episcopus, 48. Apostoli quando ordinati Episcopi, 49. Item S. Paulus & Barnabas, ibidem. Apostolos omnes Episcopos à Christo Domino ordinatos, 50. S. Petrus Episcopos in totum orbem misit, ibid. & quando, 183. Tempa ab initio nascentis Ecclesie fundata, 51. In agris Ecclesie adificabantur, 52. Christiani primi in communi vivebant, 53. Omnia bona Apostoli administrabant, ibid. Quomodo dividebantur, 54. Laici quando separati à Clericis, 55. Clericis in communi vivebant, 56. Clericis quando patrimonium permixta, 57. Bonorum Ecclesiasticorum, & Parochiarum divisio, 58. Cathedralis Ecclesie tertiam partem fructuum habent, 59. Ecclesie ab Apostolis fundatae ubi Episcopus relinquebant, non fuerunt Cathedralis, 60. Episcopi quando Superioritatem acceperunt, 61. Presbyteri semper minores fuerunt Episcopis, ibid. Cap. Olim, 93. dist. late interpretatur, 61. & seqq. 67. & seqq. latius. Presbyter olim idem ac Episcopus, & quomodo intelligatur, 61. & 62. 67. & seqq. Initio Nascentis Ecclesie an omnes Presbyteri fuerunt Episcopi, 63. Apostoli Episcopi, Discipuli Presbyteri fuerunt, 64. 77. Primi Presbyteri Episcopi, 65. B. Petrus Presbyterum se nominat, 66. Vide 61. & seqq. Presbyteri quo tempore tanquam Consularij Episcoporum admixti, 67. Episcopi, & Presbyteri in quo pares, 68. Aris & Calvinus & Proieph. quare nullam esse differentiam inter Presbyteros & Episcopos blasphemaverint, 69. Ante dispersionem, Apostoli nulli Ecclesie designati, 71. S. Hieronymus perperam à Soto interpretatus in c. Olim, 93. dist. 72. Episcoporum, & Presbyterorum differentia ex D. Hieronymo, 73. Episcopi & Presbyteri differentia temporibus D. Hieron. & Augustini, 74. Episcopi, Presbyteri, & Diaconi in primitiva Ecclesia, 75. Quibus correspondebant statibus, 76. Episcopi maiores, Presbyteri minores Sacerdotes nuncupati, 77. Pontifices distincti à minoribus Sacerdotibus in Lege veteri, 78. Episcopi & Sacerdotis convenientia in nomine, differentia in re, 79. 88. Presbyter Episcopus antiquitus nominatus, & quomodo, 80. Presbyter, nomen est ætatis; Episcopus Dignitatis, 81.

Episcopi & Presbyteri aequales in potestate consecrandi, 82. Potestas consecrandi à nulla superiori potestate pendet, 83. Secus verò actus preparandi populum ad susceptionem Ordinis, 84. Episcopi & Presbyteri aequales olim in administratione & regimine, 85. 106. Item in functionibus alijs, 86. Episcopus est Presbyter, sed differentia inter hos datur, 87. Episcopus pro Presbytero quo pacto in primitiva Ecclesia sumebatur, 88. Episcopi, & Presbyteri nomina quæ ratione distincta, 89. Episcopi, Presbyteri differentia circa quæ consistat, ibidem. Episcopi in primitiva Ecclesia omnibus Ecclesiis presidebant, 90. Episcopi Rectores sunt omnium Ecclesiarum, 91. In primitiva Ecclesia Episcoporum & Sacerdotis officium an commune? & quid in secunda primitiva, 92. Bona communia in statu innocentie: sed propter peccatum divisiva, 93. Episcopi à Presbyteris distincti re & nomine à tempore B. Petri, 94. Civitates habentes Episcopos & Ecclesias in primitiva Ecclesia, non propterea habebant Cathedralis, 95. & seqq. Quomodo Parochia vocaretur Diocesis tempore Apostolorum, 96. Schismatis tempus de quo Apostolus 1. ad Corinth. quando incepit, 97. & pluribus seqq. Baptismus bonus ex se, non melior ex Ministro, ibid. Epistola 1. ad Corinth. quando scripta, 98. & seqq. 105. D. Pauli per agrationes, & plura de eius vita, ibid. & seqq. Epistola ad Thessalon. quo tempore scripta, 99. 105. Hoc tempore ubi fuerit D. Paulus, ibid. Annus incepsus habetur pro completo in Scriptura, 106. Idem Edicti Claudi Romæ expulsi, 101. Quando restituti, ibid. & 103. Claudij Imperatoris mors qua de causa, 102. Nero quo tempore regnare cepit, 103. Epistola D. Pauli quo tempore scripta, 104. D. Paulus quo anno conversus, ibid. Dionysius Areopagita quando conversus, 105. Civitates erant ante adventum Christi, 107. Tribunalia Episcoporum quando introducta, 108. Potestas Episcoporum à Deo, 109. Jurisdiclio indivisibilis; exercitium verò divisibile, 110. Distinctio Ecclesiarum quare introducta, 111. Opus non potest esse Naturæ ubi deficit ordo, 112. Labor & manducatio moderata ut prosint, 113. Episcoporum Jurisdiclio in principio Ecclesie, Univerſalis, 114. S. Gregorij locus expenditur pro potestate D. Petri, 115. Episcopatus tempore Apostolorum divisus, 116. 125. Ecclesia quo tempore divisæ, 117. 125. 132. Episcopi destinatio non probat Cathedralitatem in loco, 118. S. Petrus quando Ecclesie gubernacula suscepit, 119. Episcopi in primitiva Ecclesia non habuerunt Cathedralis, 120. Ecclesia Cathedralis ubi collocanda in erectione, 121. Ecclesia Romana quanto tempore non firmatis sedibus gubernata fuit à Divo Petro, 122. Apostoli in Ecclesiis Presbyteros relinquebant, 123. Ecclesiam fundare, & Episcopatum erigere, diverſum, 124. Apostoli non statim quod predicabant Ecclesiam fundabant, ibid. Episcopi cur am omnium Ecclesiarum habebant, 126. Distinctio Provinciarum quando facta, 127. Episcopi omnibus Ecclesiis presidebant, 128. Episcopi omnes Decimas percipiebant, & dividebant, 129. & seqq. Territorium quando capit habere Episcopus, 131. S. Evaristus Ecclesiam Romæ divisit, 132. Ecclesie singula quo tempore singulis Presbyteris attributa, 133.

Sacer-